

Health for All Now!
People's Health Movement

Fiche 1 : voldoende publieke financiering

Gezondheid gaat boven de markt... ... Zo veranderen we Europa !

We willen een Europa dat zorgt voor voldoende overheidsfinanciering van de gezondheidszorg om de kwaliteit van de zorg en de arbeidsomstandigheden voor professionals in de zorg te garanderen.

Voor onze gezondheid, zorgen voor voldoende financiering voor publieke en non-profit gezondheidsdiensten

dat een universeel, op solidariteit gebaseerd systeem van sociale bescherming garandeert, met toegankelijke diensten van hoge kwaliteit en met duurzame, aantrekkelijke arbeidsomstandigheden voor werknemers in de zorg.

De rol van Europa

De fundamenteën van de EU zijn gebaseerd op de principes van het economisch liberalisme, met name vrije concurrentie en vrije vestiging, waarbij de rol van de overheid sterk is teruggedrongen ten gunste van de marktregels. De economische crisis van 2008 heeft de aard van de interventie van Europese instellingen in nationale gezondheidszorgsystemen aanzienlijk veranderd.

Aanvankelijk ging het om het uitwisselen van beste praktijken; tegenwoordig gaat het om het doen van aanbevelingen via het Europees Semester. De Commissie kan zelfs zo ver gaan dat ze een staat formeel aanmaant om beslissingen te nemen, met financiële sancties bij niet-naleving. Zij stelt Europese steun (bijv. het herstel- en veerkrachtplan "Volgende generatie EU") afhankelijk van budgettaire controle maatregelen.

De aanbevelingen voor de gezondheidszorg zijn vooral gericht op gezond houden van de overheidsfinanciën. Er wordt bijvoorbeeld gepleit voor een verlaging van de kosten van institutionele zorg, bezuinigingen op de vergoeding van zorg en verlaging van de financiering van bejaardentehuizen en ziekenhuizen. Het verklaarde doel is om de efficiëntie van overheidsbegrotingen te verbeteren.

Deze Europese druk zet nationale regeringen er ook toe aan om te snoeien in de overheidsuitgaven voor sociale bescherming (pensioenen, werkloosheid, gezondheid, enz.). En dat niet alleen, ook de uitgaven voor openbare/collectieve diensten (onderwijs, kinderopvang, gehandicapten- en ouderenzorg, vervoer) en zelfs infrastructuur staan onder druk. Zo moedigt Europa de invoering aan van commerciële constructies zoals PPP's (publiek-private partnerschappen), die op lange termijn een economische dwaling zijn en die de eisen van de volksgezondheid ondergeschikt maken aan particuliere belangen. Tegelijkertijd verlagen regeringen de sociale uitkeringen, dáár waar ze de sociale zekerheid financieren. Deze uitkeringen worden gezien als een concurrentiehandicap en dat terwijl de sociale zekerheid juist een garantie is voor democratie op het gebied van gezondheid.

Health for All Now!
People's Health Movement

De Corona (Covid-19) pandemie heeft in grote delen van Europa duidelijk gemaakt hoe moeilijk het is voor particuliere organisaties met winstoogmerk om in te grijpen bij noodsituaties als ze niet zeker zijn van financiële steun van de overheid (het doel van particuliere ondernemingen is immers winst). Het is duidelijk geworden dat alleen directe overheidsinterventie de gezondheidssector kan beheren en op een gecoördineerde manier met ander beleid kan optreden om de gezondheidsdeterminanten te verbeteren. Bij deze gelegenheid werd duidelijk dat Europa doorslaggevende bevoegdheden heeft op het gebied van de volksgezondheid.

Er is oorlog uitgebroken in Europa en de Europese staten hebben het verhogen van de wapenuitgaven tot een van hun prioriteiten gemaakt. De beperking van de overheidsinterventie en de stijging van de militaire uitgaven zijn de belangrijkste argumenten tegen de doelstellingen inzake gezondheidszorg van de burgers. De prioriteit van de zorg die tijdens de pandemie naar voren kwam, is nu grotendeels verdwenen door de eisen van de oorlog (energiekosten, militaire uitgaven, enz.) maar ook van de klimaatcrisis. De budgetten die werden vrijgemaakt als onderdeel van een herstel- en veerkrachtplan zijn voor een groot deel niet langer beschikbaar voor gezondheidsdoelstellingen.

De gevolgen lieten niet lang op zich wachten:

De ontoereikende financiering van de gezondheidszorg al vóór de pandemie heeft veel publieke en non-profit instellingen in zulke budgettaire moeilijkheden gebracht dat ze nu gedwongen worden om marktrecepten toe te passen: concentratie, inkrimping, kortere verblijfsduur, selectie van patiënten en behandelingen, P.P.P., uitbesteding, enz. Dat vertaalt zich ook onmiddellijk in een sterke achteruitgang van de toegang tot goede zorg.

Tegelijkertijd hebben de pandemie en de impact ervan op de gezondheidszorg de arbeidsomstandigheden van werknemers in de zorg verder verslechterd. De gevolgen zijn een hoog ziekteverzuim, vaak van lange duur (burn-out, longcovid, enz.), maar ook een vlucht naar deeltijdwerk, ZZP of andere beroepssectoren. De realiteit van het werk is niet langer verenigbaar met de elementen die zorgpersoneel het vaakst motiveren (menselijk aspect, globale visie, enz.). Het negatieve beeld dat ontstaat, vervreemdt jongeren nog meer, omdat ze niet meer zien dat dit de beroepen van de toekomst zijn. Hele afdelingen worden nu gesloten bij gebrek aan personeel. Het tekort creëert een vicieuze cirkel van verslechtering van de arbeidsomstandigheden en de zorg (toename van het aantal vermijdbare sterfgevallen, verslechtering van de gezondheidstoestand door gebrek aan tijdige behandeling, enz.)

De mechanismen van sociale uitsluiting die het gevolg zijn van deze trends creëren een vruchtbare bodem voor de ontwikkeling van extreemrechts populisme.

Onze prioriteiten

- De behoeften van de bevolking aan een goed sociaal beleid, vandaag en morgen, moeten als prioriteit worden gedefinieerd in de begrotingsbeslissingen van de lidstaten.
- De begrotingen van de lidstaten moeten hen in staat stellen om de uitdagingen van vandaag en morgen op gezondheidsvlak aan te gaan (vergrijzing, verarming, chronische, psychische en beroepsziekten...).

Concreet zijn er alternatieve politieke keuzes mogelijk:

- Sluit uitgaven voor gezondheidszorg en sociaal beleid uit van Europese begrotingskaders ("Gouden Regels"), inclusief begrotingsaanbevelingen in het kader van het Europees Semester.

Health for All Now!
People's Health Movement

- Europese solidariteit op de agenda zetten, in de vorm van belasting- en sociale harmonisatie en de strijd tegen belastingontduiking. Dit zal elke staat in staat stellen om het overheidsbeleid te financieren. We hebben een economie nodig die voldoet aan de behoeften van de meerderheid in plaats van de winsten van een minderheid te ondersteunen.

Introduceer progressieve belastingstelsels op Europese schaal.

Dit omvat met name :

- o implementatie van de harmonisatie van de vennootschapsbelasting in alle lidstaten en de introductie van minimumtarieven
- o gecoördineerde maatregelen nemen tegen de wildgroei aan belastingregimes die gunstig zijn voor grote bedrijven.
- **Op Europees niveau minimumnormen opleggen op het gebied van gezondheidszorg**, ook wat betreft personeelsbezetting. Een sociale bescherming bieden die beantwoordt aan de behoeften, mogelijk gemaakt door een toereikende financiering op basis van overheid/solidariteit (los van directe of indirecte financiering door de begunstigde).
- Sociale beschermingsnormen op Europees niveau opleggen
- Verbied de toewijzing van Europese fondsen die direct of indirect gericht zijn op gezondheid en sociale bescherming aan particuliere initiatieven met winst oogmerk. Deze fondsen zouden uitsluitend gereserveerd moeten worden voor publieke of niet-commerciële regelingen. Onder deze voorwaarden zou het programma Europe4Health veel actiever gefinancierd moeten worden.